

OBSAH

OBSAH	3
PREDHOVOR	9
15. TENKOSTENNÉ ROTAČNE SYMETRICKÉ ŠKRUPINY	11
15.1. ZÁKLADNÉ POJMY	11
15.2. NAPÄTOSŤ V TENKOSTENNÝCH ROTAČNE SYMETRICKÝCH ŠKRUPINÁCH	12
15.3. VÝSTUŽNÉ PRSTENCE TENKOSTENNÝCH NÁDOB	18
16. HRUBOSTENNÉ VALCOVÉ NÁDOBY A ROTUJÚCE KOTÚČE	21
16.1. HRUBOSTENNÉ VALCOVÉ NÁDOBY	21
16.2. LISOVANÉ SPOJE	25
16.3. ROTUJÚCE KOTÚČ	27
16.3.1. Rotujúci kotúč konštantnej hrúbky	27
16.3.2. Rotujúci kotúč stálej pevnosti	30
17. STABILITA PRIAMYCH PRÚTOV	31
17.1. STABILITA TVARU A KRITICKÉ ZAŽAŽENIE	31
17.2. URČENIE KRITICKEJ VZPERNEJ SÍLY PODĽA EULERA	32
17.3. KRITICKÁ VZPERNÁ SÍLA PODĽA EULERA PRE RÔZNE SPÔSOBY UPEVNENIA KONCOV PRÚTA	34
17.4. STRATA STABILITY PRI NAPÄTIACH VYŠŠÍCH AKO MEDZA ÚMERNOSTI	37
17.5. VÝPOČET NA VZPER PODĽA STN 73 1401	44
17.6. PРИБЛИЖНÉ МЕТОДЫ РІЕШЕНЯ ВЗПЕРУ	57
17.6.1. Енергетичка метода	58
17.6.2. Метода поступнých апроксимаций (Vianello)	62
18. PRÚTY ZAŽENÉ PRIEČNYMI A OSOVÝMI SILAMI	65
18.1. RIEŠENIE INTEGRÁCIOU DIFERENCIÁLNEJ ROVNICE	65
18.2. ENERGETICKÁ METÓDA	70
18.3. METÓDA HOWARDOVA-ČENCEVOVA	74
19. DYNAMICKÉ NAMÁHANIE	79
19.1. KRÚŽIVÉ KMITANIE HRIADEĽOV	79
19.1.1. Zvislý hriadeľ s osamelou hmotou	80
19.1.2. Hriadeľ so spojite rozdelenou hmotou	83
19.2. VÝPOČET NAPÄTÍ PRI ZOHĽADNENÍ ZOTRVAČNÝCH SÍL	85

19.3. VÝPOČET NAPÄTÍ V ROTUJÚCICH PRVKOCH	86
19.3.1. Rotujúce rameno konštantného prierezu	86
19.3.2. Rotujúce rameno konštantnej pevnosti	87
19.3.3. Rotujúci veniec	88
19.4. VÝPOČET NAPÄTÍ PRI RÁZE	89
19.4.1. Ráz pri ťahu a tlaku	89
19.4.2. Ráz pri krútení	94
19.4.3. Ráz pri ohybe	95
20. TVAROVÁ A ÚNAVOVÁ PEVNOSŤ	97
20.1. KLASIFIKÁCIA PERIODICKÉHO HARMONICKÉHO ZAŤAŽENIA ...	98
20.2. ÚNAVOVÝ LOM	100
20.2.1. Wöhlerova krvka.....	100
20.2.2. Vplyv stredného napäťia na medzu únavy	103
20.2.3. Vplyv veľkosti namáhanej súčiastky na medzu únavy v ohybe a v krútení	104
20.3. VPLYV TVARU NA MEDZU ÚNAVY.....	106
20.4. VPLYV POVRCHU NA ÚNAVOVÚ PEVNOSŤ	108
20.5. MIERA BEZPEČNOSTI PRI CYKLICKOM NAMÁHANÍ	109
20.6. MIERA BEZPEČNOSTI PRI ZLOŽENOM NAMÁHANÍ NA ÚNAVU	110
20.7. KUMULÁCIA ÚNAVOVÉHO POŠKODENIA	112
20.8. ÚNAVA SÚČIASTOK NÁHODNÝM PRIEBEHOM ZAŤAŽENIA (STOCHASTICKÉ ZAŤAŽOVANIE)	114
21. KONTAKTNÉ NAPÄTIA	115
21.1. ZÁKLADNÉ VZŤAHY PRI KONTAKTNÝCH ÚLOHÁCH	115
21.2. KONTAKTNÁ ÚLOHA PRE TELESÁ GUĽOVÉHO TVARU	115
21.3. KONTAKTNÁ ÚLOHA PRE TELESÁ VALCOVÉHO TVARU	117
21.4. KONTAKTNÁ ÚLOHA PRE TELESÁ VŠEOBECNÝCH TVAROV Z ROVNAKÉHO MATERIÁLU	118
21.5. PEVNOSTNÁ KONTROLA PRI KONTAKTNÝCH ÚLOHÁCH....	119
22. ZÁKLADY MATEMATICKEJ TEÓRIE PRUŽNOSTI	121
22.1. PREDMET A CIELE MATEMATICKEJ TEÓRIE PRUŽNOSTI ...	121
22.2. DEFORMÁCIA V BODE TELESA	121
22.3. ROVNICE KOMPATIBILITY DEFORMÁCIE	127

22.4. DIFERENCIÁLNE ROVNICE ROVNOVÁHY	
V ZLOŽKÁCH NAPÄTÍ	130
22.4.1. Diferenciálne rovnice rovnováhy v kartézskych súradničiach	130
22.4.2. Diferenciálne rovnice rovnováhy vo valcových súradničiach	131
22.5. ZOVŠEOBECNENÝ HOOKEOV ZÁKON	133
22.5.1. Hookeov zákon pre priestorovú napäťosť	133
22.5.2. Hookeov zákon pre rovinnú napäťosť	136
22.5.3. Hookeov zákon pre rovinnú deformáciu	137
22.6. OKRAJOVÉ PODMIENKY ZAŤAŽENÝCH TELIES	139
22.7. ENERGIA NAPÄTOSTI A POTENCIÁL PRUŽNÉHO TELESA ...	140
22.8. RIEŠENIE DIFERENCIÁLNYCH ROVNÍC MATEMATICKEJ TEÓRIE PRUŽNOSTI	142
22.8.1. Riešenie diferenciálnych rovníc v zložkách napäti	143
22.8.2. Riešenie diferenciálnych rovníc v zložkách deformácií	143
22.8.3. Riešenie diferenciálnych rovníc pomocou Airyho napäťovej funkcie	144
22.9. RIEŠENIE ÚLOH MATEMATICKEJ TEÓRIE PRUŽNOSTI VARIAČNÝMI METÓDAMI	150
22.9.1. Lagrangeov variačný princíp	150
22.9.2. Castigilianov variačný princíp	155
23. VOĽNÉ KRÚTENIE HRIADEĽOV NEKRUHOVÉHO PRIEREZU	159
23.1. NAPÄTIA A DEFORMÁCIE V PRIEČNOM PRIEREZE HRIADEĽA	159
23.2. ZÁKLADNÁ DIFERENCIÁLNA ROVNICA PRE KRUT	161
23.3. KRÚTENIE HRIADEĽOV OBDĽŽNIKOVÉHO PRIEREZU	168
23.4. KRÚTENIE HRIADEĽOV OTVORENÉHO PRIEREZU ZLOŽENÉHO TVARU	170
23.5. KRÚTENIE TENKOSTENNÝCH UZAVRETÝCH PROFILOV	173
24. ZÁKLADY LOMOVEJ MECHANIKY	181
24.1. ZÁKLADNÉ POJMY	181
24.2. NAPÄTOSŤ A DEFORMÁCIA V OKOLÍ VRUBOV A TRHLÍN ..	182
24.2.1. Napäťosť a deformácia v okolí vrubov	182
24.2.2. Napäťosť a deformácia v okolí trhlín	184

24.3. KRITÉRIA LINEÁRNEJ LOMOVEJ MECHANIKY	189
24.3.1. K – koncepcia	190
24.3.2. Koncepcie spojené s plastickou zónou na čele trhliny	191
24.3.3. Energetické kritéria lomu.....	194
24.3.3.1 Griffithovo kritérium lomu	194
24.3.3.2 G – koncepcia	195
24.3.3.3 Kritérium J – integrálu	196
24.4. KRITÉRIA NELINEÁRNEJ LOMOVEJ MECHANIKY	196
24.5. KREHKÉ PORUŠENIE KONŠTRUKCIÍ PODĽA STN 73 1401..	197
24.5.1. Navrhovanie podľa prechodových teplôt materiálov	198
24.5.2. Navrhovanie podľa lomovej húževnatosti materiálov	199
24.5.3. Navrhovanie podľa zaručenej vrubovej húževnatosti materiálov	201
25. ZÁKLADY TEÓRIE PLASTICITY A ICH APLIKÁCIA	
TECHNOLOGICKÝCH PROCESOV	203
25.1. ZÁKLADY FYZIKÁLNEJ TEÓRIE PLASTICITY	203
25.1.1. Vnútorná stavba kovov	203
25.1.2. Kryštalická stavba kovov	205
25.1.3. Anizotropia kovových kryštálov v pružnej oblasti	206
25.1.4. Plastická deformácia sklzom a dvojčatením	207
25.1.5. Kritické šmykové napätie pri sklze	208
25.1.6. Poruchy atómovej mriežky, dislokácie v kovoch	210
25.2. APROXIMÁCIA PRACOVNÝCH DIAGRAMOV	210
25.2.1. Základné pojmy o pracovných diagramoch	210
25.2.2. Možnosti aproximácie pracovných diagramov	213
25.3. DOPLNKY K ROZBORU NAPÄTOSTI A DEFORMÁCIÍ	215
25.3.1. Guľový tenzor a deviátor tenzora napäťia	215
25.3.2. Začiatok vzniku plastickej deformácie	216
25.3.3. Intenzita napäťia	217
25.3.4. Objemová hustota deformačnej práce	218
25.3.5. Guľový tenzor a deviátor tenzora deformácie	219
25.3.6. Intenzita deformácií	220
25.3.7. Rýchlosť deformácie	220
25.4. PODMIENKY PLASTICITY	222
25.4.1. Podmienka stálosti intenzity šmykových napäťí	222
25.4.2. Podmienka stálosti maximálneho šmykového napäťia	223
25.4.3. Grafické znázornenie podmienok plasticity	224

25.5. TEÓRIE PLASTICITY	225
25.5.1. Henckyova – Nádaiova teória	226
25.5.2. Prandtlova – Reussova teória	227
25.5.3. Teória malých pružneplastickej deformačí	228
25.6. PODMIENKY PLASTICITY PRI ROVINNEJ DEFORMÁCII	229
25.7. DIFERENCIÁLNE ROVNICE SKLZOVÝCH ČIAR	230
25.7.1. Henckyho rovnice	232
25.7.2. Vlastnosti sklzových čiar – Henckyho zákon	232
25.8. TECHNICKÉ APLIKÁCIE.....	234
26. NAMÁHANIE NAD MEDZOU KLZU	237
26.1. NAPÄTIA V PRUŽNEPLASTICKY DEFORMOVANÝCH PRÚTOCH. URČENIE MEDZNÉHO ZAŤAŽENIA PRI ŤAHU A TLAKU	238
26.2. PRUŽNEPLASTICKÝ OHYB	241
26.3. PRUŽNEPLASTICKÝ KRUT KRUHOVÉHO PRIEREZU	244
26.4. HRUBOSTENNÉ RÚRY V PRUŽNEPLASTICKOM STAVE	246
27. NAMÁHANIE PRI TEČENÍ MATERIÁLU	251
27.1. ZÁKLADY REOLÓGIE HMÔT	251
27.1.1. Základné reologické látky	251
27.1.2. Pružnetvárne (pružneelastické) hmoty	254
27.1.3. Pružneviskózne a pružnevláčne hmoty. Relaxácia a dopružovanie	255
27.2. VPLYV TEPLITOTY NA MECHANICKÉ VLASTNOSTI KOVOV ..	260
27.3. VPLYV FAKTORU ČASU NA DEFORMÁCIU	261
27.4. POSTUP VÝPOČTU NA TEČENIE	263
27.4.1. Výpočty na tečenie pri základných spôsoboch namáhania	263
28. TEPLITNÉ NAPÄTIA	271
28.1. ZÁKLADNÉ VZŤAHY PRE TEPLITNÚ ELASTICITU	271
28.2. ZÁKLADNÉ ROVNICE VEDENIA TEPLA	272
28.3. TEPLITNÉ NAPÄTIE V ROVINNÝCH ÚLOHÁCH	274
28.3.1. Stacionárne teplotné napätia v rotačne symetrických úlohách	276
28.4. TEPLITNÉ NAPÄTIA V NOSNÍKOCH	280
29. METÓDA KONEČNÝCH PRVKOV	285
29.1. ÚVOD DO METÓDY KONEČNÝCH PRVKOV	285
29.2. DELENIE TELIES NA KONEČNÉ PRVKY	287
29.3. PRVKOVÉ FUNKCIE	290

29.4. DEFINIČNÉ BODY PRVKU	296
29.4.1. Jednorozmerný prvok	296
29.4.2. Dvojrozmerný prvok	297
29.4.3. Trojrozmerný prvok	298
29.5. DEFORMÁCIA A NAPĀTOSŤ V BODOCH PRVKU	299
29.6. VŠEOBECNÝ ALGORITMUS MKP	301
29.7. MATEMATICKÁ FORMULÁCIA ALGORITMU MKP	304
29.8. POSTUP PRI POUŽITÍ MKP A NIEKTORÉ OTÁZKY TÝKAJÚCE SA PROGRAMOVANIA MKP	312
30. LITERATÚRA	315